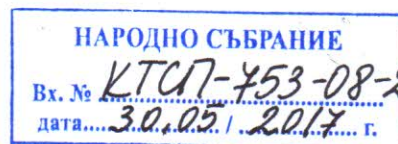

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕВОДАЧИТЕ НА ЖЕСТОВ ЕЗИК В БЪЛГАРИЯ

София 1000, ул. "Иван Денкоглу" 12-14
naslib@mail.bg | моб. 0882 640 878 | fb: НАПЖЕБ

Изх. № 01/ 30.05.2017 г.

ДО
Д-Р ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА
И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

на Национална асоциация на преводачите на жестов език в България

относно Проект на Закон за българския жестомимичен език

с Вх.№ 754-01-6 / 17.05.2017г.

УВАЖАЕМИ Д-Р АДЕМОВ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

От името на Националната асоциация на преводачите на жестов език в България (НАПЖЕБ) изказвам благодарност и признателност към народния представител Георги Гъоков и група народни представители, внесли Проект на закон за българския жестомимичен език с Вх.№ 754-01-6 / 17.05.2017г.

С внасянето на този проекто-закон за първи път в Народното събрание на Р. България се говори за официално признаване на българския жестомимичен

език, който е основно човешко право на глухите, тежко-чуващите и сляпо-глухите хора у нас.

Според НАПЖЕБ, проектозаконът за българския жестов език е в синхрон с основните разпоредби на Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ) на ООН, която бе ратифицирана през 2012г. от Българския парламент.

Становището на НАПЖЕБ разглежда по-отблизо някои от членовете и алинеите в законопроекта и предлага някои поправки и допълнения, които, според нас, не бива да се пренебрегват. Тънкостите на терминологията и интерпретацията на този законопроект касаят над 120,000 граждани на Република България, които използват жестомимичния език, който е техния майчин език и основно средство за комуникация. Затова бихме искали да се имат предвид различните аспекти от техния живот, за да може законът да бъде максимално полезен и да осигури равнопоставеност и независим начин на живот на глухите, тежкочуващите и сляпо-глухите граждани в нашето общество.

Предлагаме:

- **чл.1** да гласи: "Признаване на българския жестомимичен език".

(1) "Държавата признава българския жестомимичен език за роден (майчин) и независим език, който се използва като основно средство за комуникация от глухите и тежкочуващите в България."

(според КПХУ на ООН понятието "език" включва говоримите и жестомимичните езици)

(2) "Лицата, използващи българския жестомимичен език, имат право да използват, развиват и запазват българския жестомимичен език и да насърчават, разширяват и предават културата на глухите."

- в **чл.2** да бъде преместен текста от **чл.1** на законопроекта, като пред думата "средство" се постави думата "основно". Чл.2 да придобие вида:

"**Чл.2.** С този закон се уреждат обществените отношения, свързани с използването на жестомимичния език, като **основно** средство за общуване на хората с увреден слух, с оглед създаване на условия за тяхната пълноценна реализация и интеграция в обществото, както и за тяхното обогатяване с информация от околния свят."

- в **чл.3** да се премести текстът на **чл. 2** от законопроекта.

- в **т.1** на **чл.3** предлагаме премахване на думата "подпомагане": "използването и изучаването на жестомимичния език с оглед осигуряване на равни възможности за хората с увреден слух и за тяхното социално, образователно и трудово интегриране."

- **т.3:** "осигуряване на превод от и на жестомимичен език за хората с увреден слух при осъществяване на комуникацията им с държавните органи, органите на местното самоуправление, съдебните органи, **медицински, образователни** и други обществени институции и организации."

- **т.4:** "осигуряване на достъп до информация за хората с увреден слух чрез превод от и на жестомимичен език" - "достъп до информация" тук се разбира в доста широк смисъл, което би могло да изисква предоставяне на достъп до информация на различни телевизионни предавания и рубрики (новини, шоу и спортни програми и др.)

В така създадения нов ред, **чл.3** от проектозакона ще се номерира като **чл.4**, **чл.4** от проектозакона ще се номерира като **чл.5**, **чл.5** ще стане **чл.6**, **чл.6** ще стане **чл.7**, **чл.7** ще стане **чл.8**, **чл.8** ще стане **чл.9**, и **чл.9** ще стане **чл.10**.

В текста на **ал.6** на **чл.7** НАПЖЕБ е записана като "Национална асоциация на преводачите на **жестомимичен** език в България", а това не съответства с настоящето наименование на нашето сдружение, което се нарича "Национална асоциация на преводачите на **жестов** език в България".

Предлагаме да се добави нова **ал.1** в **чл.8**, и ще гласи: "Създаване на Национален регистър на преподавателите на жестомимичен език". Като **ал.2** и **ал.3** ще се бъдат със същите текстове като **ал.1** и **ал.2** на предходния **чл.7**.

В частта "Допълнителни разпоредби", §1:

- в **т.5** предлагаме следния текст:

"Българският жестомимичен език" е майчин и независим език, традиционно и масово използван в Република България. Той е визуално-жестикулационна езикова система, която се осъществява с помощта на ръцете, на пръстите и с мимиката на лицето и езикът на тялото.

- в **т.6** предлагаме следния текст:

"Преводач на жестомимичен език" е пълнолетно чуващо и/или слуховоувредено лице, което е придобило квалификация по професията "Преводач жестомимичен език" и притежава съответното свидетелство.“

* * *

Ние, жестомимичните преводачи, сме връзката между слуховоувредените хора и чуващото общество. Знаем, че болшинството европейски държави отдавна преодоляват успешно проблемите, свързани с достъпността до информацията за глухите, тежкочуващите и сляпо-глухите хора, като дори вече повечето европейски държави са постигнали узаконяването му, което прави слуховоувредените хора наистина равноправни и пълноценни граждани на обществото, в което живеят.

През ноември 2016г. Европейския парламент гласува с огромно мнозинство Резолюцията за жестомимичните езици и професионалните жестомимични преводачи, в която се подчертава значението на осигуряване на достъпност до информация за глухите хора и необходимостта от квалифицирани и професионални преводачи на жестомимичен език, което може да се постигне чрез:

- официално признаване на жестомимичните езици на национално и регионално ниво в държавите членки и институциите на ЕС;
- формално обучение (университетско или друго подобно ниво, равностойно на редовно обучение);
- официална регистрация (официална акредитация и система на контрол на качеството, като например непрекъснато професионално развитие);
- официално признаване на професията.

Основни акценти от Резолуцията са намерили своето място в Законопроекта за българския жестомимичен език, което е сериозна гаранция за осигуряване на фундаменталното право на пълноценен и равноправен живот на слуховоувредените хора, и не на последно място - регламентиране на отговорната роля на жестомимичните преводачи.

Националната асоциация на жестовите преводачи счита, че за да се спази основното човешко право на глухите, тежко-чуващите и сляпо-глухите е наложително официалното признаване на българския жестомимичен език.

С уважение,
Милена Гъркова-Калинова
Председател на НАПЖЕБ